

ŘEČ MISTRA ALOISE JIRÁSKA,

KTEROU PROMLUVIL DNE
29. ŘÍJNA 1918 V HRONOVĚ
NA OSĽAVU PROHLÁŠENÍ
SAMOSTATNOSTI ČESKO-
:: SLOVENSKÉHO STÁTU. ::

1918.

NAKLADEM MĚSTSKÉ RADY V HRONOVĚ.
PATISK VYHRAZEN.
TISKEM KNIHTISKÁRNY J. BLÁHA A SPOL.
V HRONOVĚ.

PŘÁTELÉ, RODÁCI!

Šešli jsme se v radosti a plesání. Srdce naše jsou povznesena, mysl naše opojena jako u krásném vidění a snu.

Ale není to vidění, není to sen, je to skutečnost, krásná skutečnost.

Tužby nás všech, dávné tužby našeho národa se splnily.

Tři sta let bez malička tomu, co český stát utrpěl těžkou pohromou nešťastnou bitvou na Bílé hoře. Český náš stát nebyl tam zničen, ale jeho moc a význam poklesly a klesaly a klesly tak, až se naši nepřátelé odvážili ho neuznávat a popírat naše státní právo, ač bylo stále stejné ceny jako státní právo uherské. A národ náš při tom úpěl v těžké porobě a klesal a klesl tak, že naši nepřátelé škodolibě se těšili, že zajde, že ho nebude.

V nejhroznějších dobách, kdy cizinci u nás krutě vládli, kdy nejlepší synové našeho národa musili opustit vlast a odejít do žalostného vyhnanství, tenkrát náš Komenský, louče se v dálné cizině s rozplašeným stádcem své českobratrské církve, v hlubokém hoři žehnal

národu svému: „Živ buď, národe vyvolený, zelenej se jako ratolest, jako ratolest rostoucí podle studní, a správa věcí tvých vrať se k tobě.“

A žehnání Komenského se splnilo. Národ náš byl jako skály a když nepřátelé myslili, že jím o zem udeřili, vstal. Probudil se k novému životu prací a obětivostí svých buditelův a oživ, rozpomenul se i na svá práva politická. Rozpomenul se a žádal, aby mu byla vrácena; bojoval, zápasil o své státní právo, o svou samostatnost.

Dlouhý a těžký byl ten boj, bojovníci naši pronásledováni i žalařováni a právo naše popíráno.

A hle, my, naše pokolení, dočkali jsme se té blažené, radostné chvíle, že naše státní právo plně obnoveno, že jsme nabyli své samostatnosti, že se splnilo, co věstil Komenský: „Správa věcí tvých vrať se k tobě.“

Je to chvíle přepamatná, jejíž radost těžko vyslovit; a radost ta je tím větší, že s námi jsou osvobozeni naši bratři Slováci, kteří úpěli pod jhem ještě těžším, pod vládou maďarskou.

Přátelé, rodáci! Obnovujeme svůj stát rozšířený až pod Tatry, stát československý. Správa našich věcí vrátila se k nám.

Bude to, bohdá, správa, jež přinese nám požehnání, správa, jež bude spravedlivá ke všem vrstvám národa, demokratická, sociálně spravedlivá, jež odklidí křivdy a dá dostiučinění, jež odklidí bezpráví a dá všem stejné právo.

Budeme hospodařit ve svém a pracovat pro sebe a ne pro cizí, budeme výtěžky svého díla odvádět ne pro cizí moc a blahobyť, ale ve svůj prospěch, na rozkvět své vzdělanosti, ku blahu všech vrstev.

Nebudeme musit prosit a žádat o to, co nám právem patří; dle potřeby budeme si sami zřizovat školy a kulturní ústavy a naše menšiny budou zabezpečeny.

Přátelé, rodáci!

Veliký, slavný den nám nastal. Ale nová doba, nový život ve vlastním státě ukládají nové povinnosti a žádají mnoho poctivé práce, a především jednoty a lásky všech vrstev, aby se podporovaly, aby silnější neopouštěli svých slabších bratří.

Našli jsme se a srazili se v dobách utrpení a pronásledování, nerozejděmež se nebratrsky na svobodě, u vlastního krbu.

Dovedli jsme oběti přinášet (vzpomeňte vděčně s láskou a hlubokou úctou našich hrdinů, padlých v Rusku, v Itálii, Francii), dovedli jsme trpět i tvrdě mlčet, když toho bylo třeba. Dovedmež teď i v radosti se opanovat, kázeň, tvrdou kázeň zachovat i bratrské přilnutí a spravedlnost všech ku všem.

Před námi krásná budoucnost v našem státě československém.

Budme ho hodni.

Zdar jemu a sláva!

